

Retninger at ordne Forholdene paa denne D, anfaae man det for rettest at lovordne dette Forhold. Disse smaa locale Forhold i det blandede District ville saaledes med stor Letthed, dersom der sættes Priis derpaa, kunne finde en Lovordning, medens man hidtil har hjulpet sig med en administrativ Ordning; vedkommende Beboeres Ret i den omspurgte Henseende bliver fuldkommen eens. Efter § 2 er det derimod givet, at de ikke beholde den ved Grundloven hjemlede Forsamlingsret, Trykkesfrihed, Politens Ukrænkelighed; men jeg kan ikke nægte, at naar man af den Grund vilde modsætte sig Lovforslaget — naturligtvis forudsat, det erkendes, at man er konstitutionel berettiget til at vedtage Loven, hvad jeg jo anseer for givet — jeg siger, dersom man ikke af formelle, men af reelle Grunde vil nægte sin Tilslutning til Udskæft, vil nægte det af Hensyn til Bestemmelserne om Trykkesfrihed, om Forsamlingsfrihed og Husets Ukrænkelighed; saa troer jeg, at det — for at bruge en Lignelse, der tidligere engang her er blevet benyttet — vilde være det samme, som om man vilde nægte disse Folk det daglige Brød af Frygt for, at de skulde mangle den Champagne og de Østers, som de dog aldrig fik.

Formanden: Rigsdagsmanden for Ribe Amts 4de Valgkreds har Ordet.

S. Jensen: Jeg frøsælber det.

Formanden: Rigsdagsmanden for Odense Amts 2den Valgkreds har Ordet.

Grundtvig: Af den nøiere Overbetælselse af Spørgsmaalet i Henseende til Folkets Friheder og Rettigheder, som den høitærede Indenrigsminister hidtil lovede at foretage, hørte jeg, hørte vi Alle, at der ikke er kommen det Mindste ud. Den høitærede Indenrigsminister er endnu lige opsat paa at faae det besynderlige Magelæg eller Mageffiste sat i Bærk, og de væsentlige borgerlige Friheder, som Grundloven hjemler os i Troesfrihed, Trykkesfrihed, Forsamlingsfrihed, og hvad anden Frihed derved følger, dem betragter han ikke blot som en Overflødighed, men som en Overdaadighed

ligesom Østers og Champagne, der naturligtvis kunne undværes selv af dem, der have smagt dem, men naturligtvis endnu bedre kunne undværes af dem, der ikke have smagt dem. Dertil skal jeg altsaa ikke tage noget videre Hensyn, men begynde med at sige, at, uagtet jeg ikke har noget særligt Bekjendtskab til Grændseforholdene mellem Nørrejylland og det forrige Sønderjylland, tvivler jeg dog ingenlunde paa, at disse Forhold ere saa indviklede, forvirrede og fortrædelige, at de med Rette kunne kaldes, som de bleve kaldte her i Salen, „forbistrede“, og de maae da vistnok ogsaa fra begge Sider ønskes ændrede, men jeg tvivler ligesaa lidt paa, at den Omlægning, som af Fælles-Regjeringen er foreslaaet, kun paa dansk Side vilde gjøre Ondt værre, saasandt som Ufrihed er endnu meget værre end Uorden, saa at alle fribaarne Sjæle maae foretrække selv en meget uordentlig Frihed for den allerordentligste Trældom, ligesom vi Alle foretrække vort eget Huus og Hjem, hvor uordentligt det end maatte findes, for det allerordentligste Lugthuus. Jeg veed nu nok, at vi herinde i Almindelighed ikke længer have Lov til at udbrede os over de borgerlige og folkelige Tilstande i det forrige Sønderjylland, og jeg skal heller ikke gjøre det, men i det besynderlige Tilfælde, da man forlanger vort Samtykke til et Magelæg eller Mageffiste paa Grændsen, hvorved 25 Sognes danskfødte og danskstalende Beboere skulle lægges ikke blot under fiesvigsk Dyrighed, men ogsaa under fiesvigsk Lov, og Ret og Politik, da maa det ikke blot være vor Ret, men endog vor Pligt i Tankerne at sammenligne den borgerlige og folkelige Tilstand i Kongeriget med den i Hertugdømmet, og uagtet jeg er langt fra at være blind for vore egne Mangler Savn og Brøst, saa har jeg dog ikke blot den herskende Følelse, at jeg ikke for nogen Priis vilde bytte med nogen Præst i Slesvig, ikke selv med Bispen, men jeg har ogsaa den klare Indsigt, at jeg maatte være en stor Tosse eller en Trællesjæl, hvis jeg vilde det, og et Bytte, som jeg ikke selv for nogen Priis vilde gjøre, det kunde jeg ikke engang tilraade nogen af mine Landsmand og endnu mindre være med at paanøde dem, saa at selv om alle de